

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

Analýza spolupráce státní správy se střechami a sítěmi NNO

Doc. Tereza Pospíšilová, PhD. (Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy)

Mgr. Jiří Navrátil, PhD. (Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity)

Praha 13. 10. 2022, zasedání Rady vlády pro NNO

Výzkumné otázky a cíle

- ❖ popsat **současný stav** spolupráce ústřední státní správy (dále jen „ÚOSS“) se střechemi a sítěmi nestátních neziskových organizací (dále jen „střechy a sítě NNO“)
- ❖ popsat kritéria, na jejichž základě je spolupráce **oboustranně navazována**
- ❖ **vytvořit doporučení** na realizaci návazných opatření v oblasti podpory **efektivního partnerství a spolupráce** veřejné správy a neziskového sektoru

Výzkumný design

- **Dotazníkové šetření**

- a) u ústředních orgánů státní správy (dále jen „ÚOSS“)

- b) u střech a sítí NNO

- řada výzkumných otázek

- **Analýza dokumentů PPOV**

- statuty, jednací řády a seznamy členů PPOV

- rozsah a intenzita zastoupení NNO v PPOV

- role NNO v PPOV

- nominační procesy a kritéria členství NNO v PPOV

Sběr dat (březen – květen 2022) a návratnost

- V rámci výzkumu bylo osloveno **219 odborů** na všech ÚOSS (od 29 odborů na MPO, což byl nejvyšší počet, po 6 odborů na MZd, což byl nejnižší počet oslovených odborů na resortu).
- Obdrželi jsme odpovědi od 184 odborů, tj. návratnost byla 84 %. Z toho 29 odborů odpovědělo písemně, že s NNO nespolupracují. Ve výsledku tedy bylo analyzováno 155 vyplněných dotazníků za ÚOSS.
- V rámci výzkumu bylo osloveno **94 střech a sítí NNO**.
- Obdrželi jsme odpovědi od 41 střech a sítí, tj. návratnost byla 43 %.

Zjištění

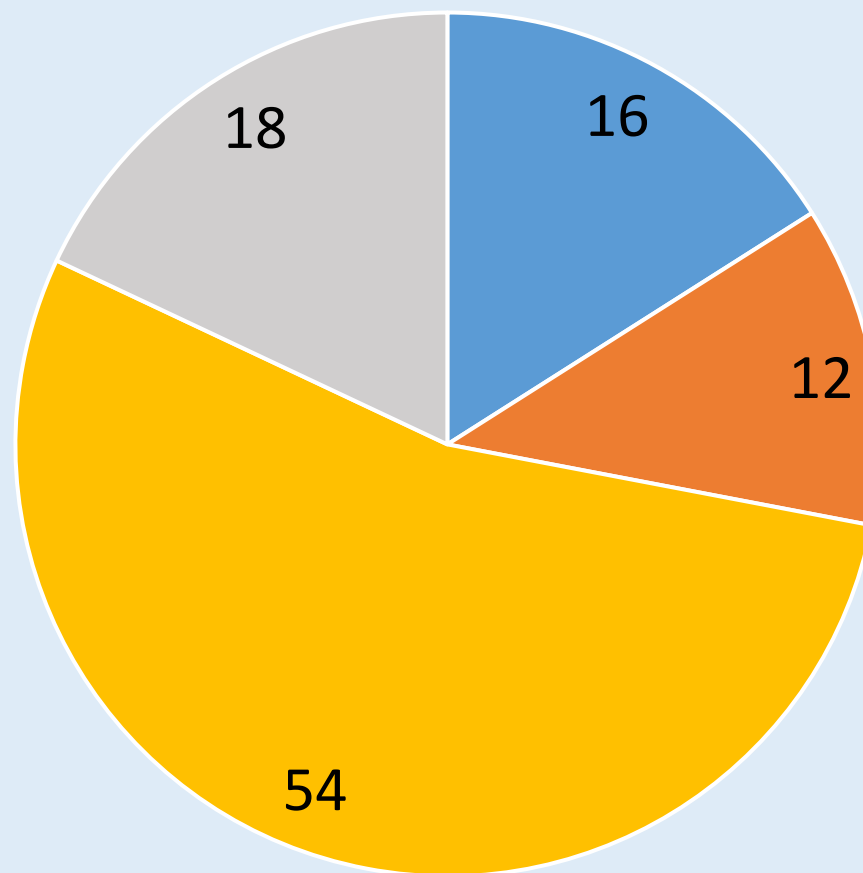
➤ **Postoje ke spolupráci**

- 1) Poptávka
- 2) Důvody
- 3) Bariéry
- 4) Kritéria navázání spolupráce
- 5) Podmínky dobrého fungování spolupráce

➤ **Stav spolupráce**

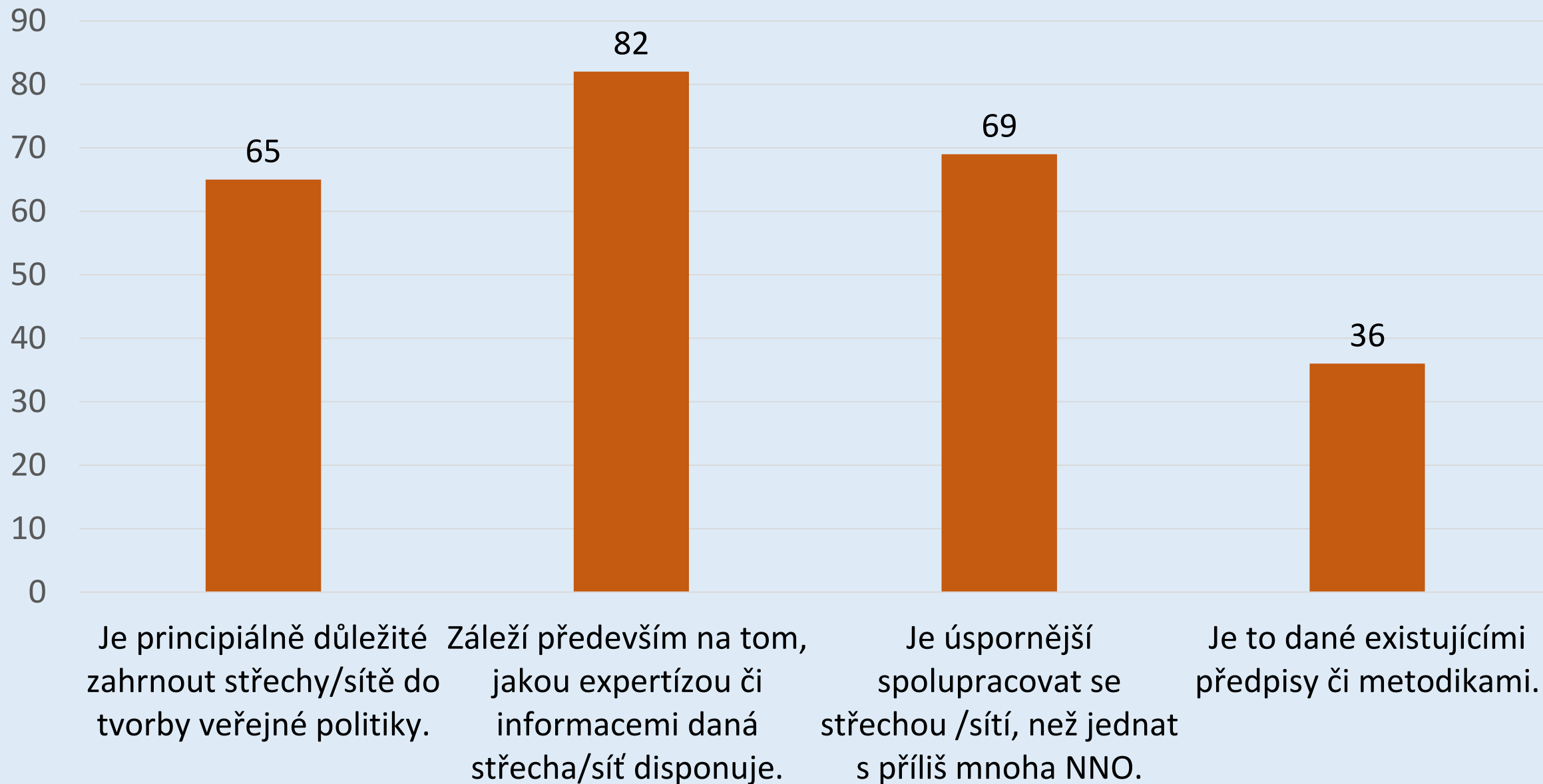
- 1) Rozsah
- 2) Délka
- 3) Role střež
- 4) Témata
- 5) Pravidla a procedury
- 6) Náklady
- 7) Hodnocení

Zájem odborů ÚOSS o partnerskou spolupráci s neziskovým sektorem (%)

■ Zájem žádný nebo menší ■ Zájem střední ■ Zájem značný nebo velký ■ Nedovedu zhodnotit

Důvody pro spolupráci se střechami/sítěmi NNO (%)

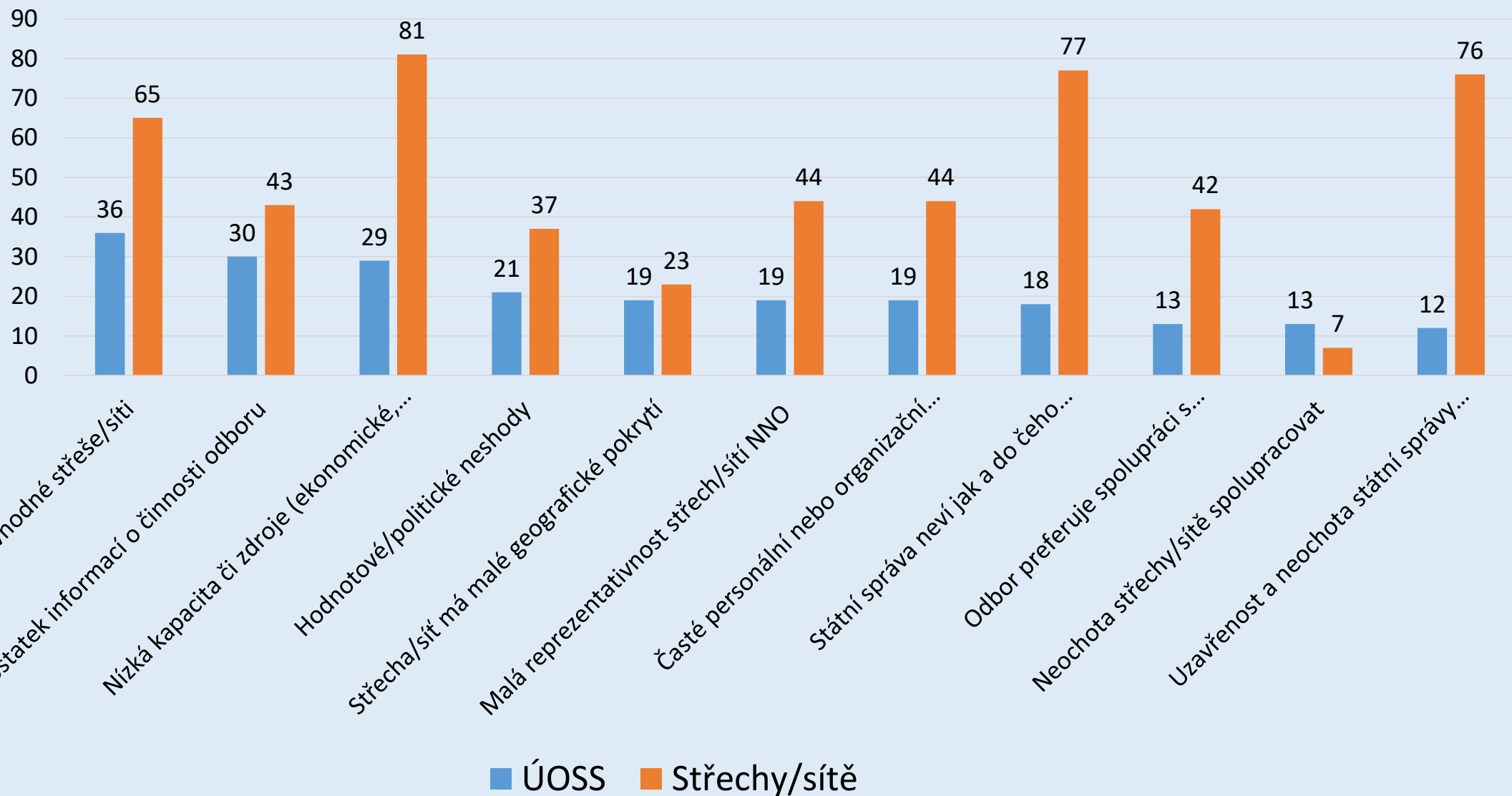
Postoje ke spolupráci: NNO jako experti

66 % respondentů z odborů ÚOSS vyjadřuje zájem o spolupráci s neziskovým sektorem.

82 % respondentů z odborů ÚOSS vidí jako důvod pro spolupráci se střechami či sítěmi NNO jejich expertízu a informace.

Evidentně i ti, kteří zájem o spolupráci nemají a principiální důvody asi nevnímají jako podstatné, jsou ochotní připustit jako **legitimní důvod spolupráce** právě **expertízu a informace** ze strany střech a sítí NNO.

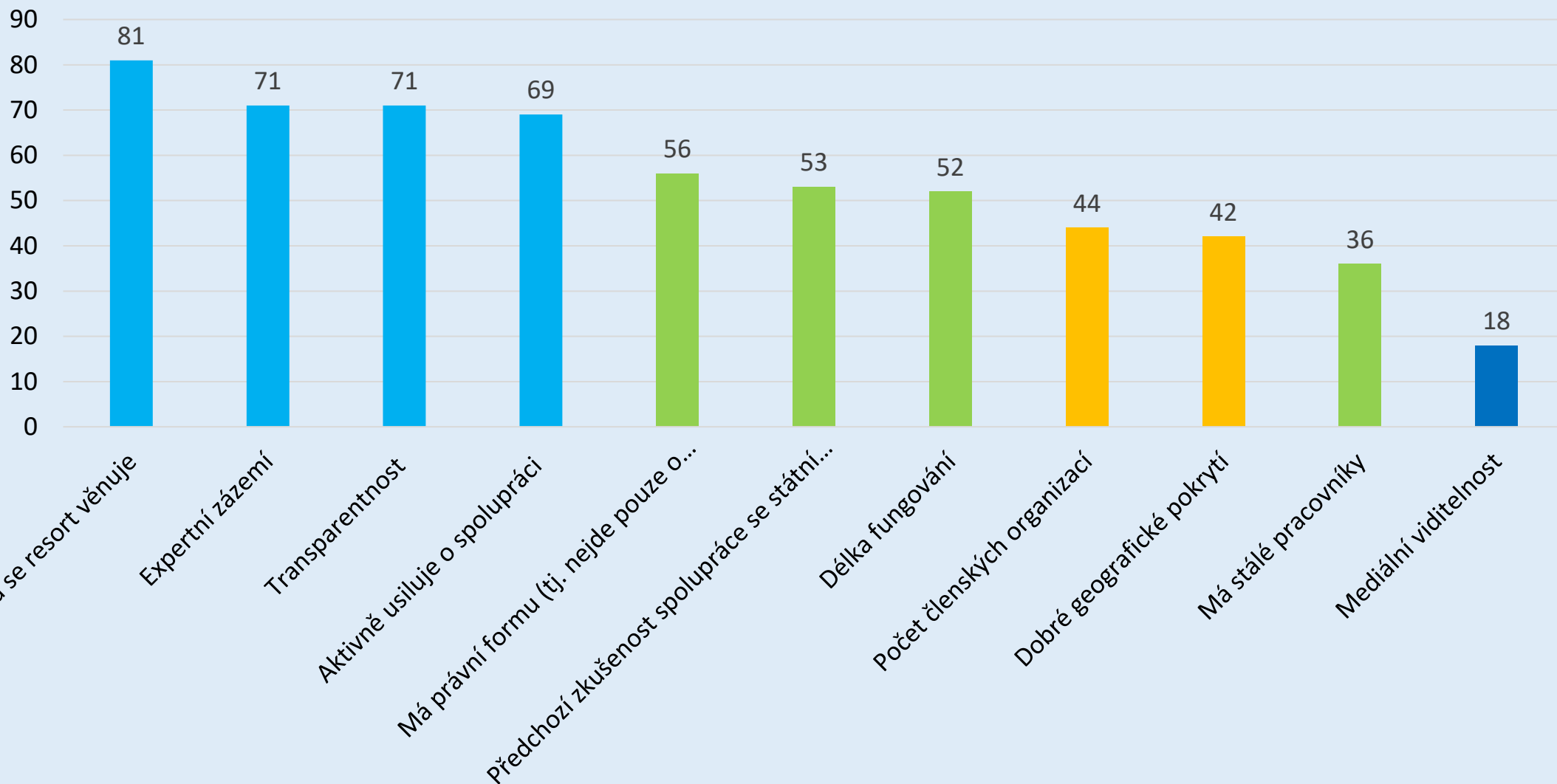
Důležité bariéry pro partnerskou spolupráci se střechami/sítěmi NNO z pohledu ÚOSS a střech/sítí NNO (%)

Rozdíly ve vnímání bariér mezi ÚOSS a střechami/sítěmi

- Střechy a sítě NNO celkově vnímají bariéry mnohem **naléhavěji**
- V bariérách mají potenciální partneři odlišné priority
- Shodnou se hlavně na klíčové bariéře v podobě **nízké kapacity a zdrojů střech/sítí (ekonomické, personální ad.)**: pro střechy je na 1. místě, pro ÚOSS na 3. místě
- **Malé povědomí odborů o tom, jak střechy a sítě NNO zapojovat, a uzavřenost státní správy**, patří mezi hlavní bariéry z pohledu střech/sítí, ale nikoli ÚOSS (2. a 3. místo střechy, vs. 8. a 11. místo ÚOSS)
- Naopak **nedostatek informací o činnosti odborů** je jedna z hlavních bariér z pohledu ÚOSS, ale nikoli střech/sítí (2. místo ÚOSS, vs. 7. místo střechy)
- Oba partneři se dále shodnou na tom, že **nedostatek informací o vhodných střechách a sítích na straně ÚOSS** je důležitou bariérou spolupráce: pro střechy je na 4. místě, pro ÚOSS na 1. místě.

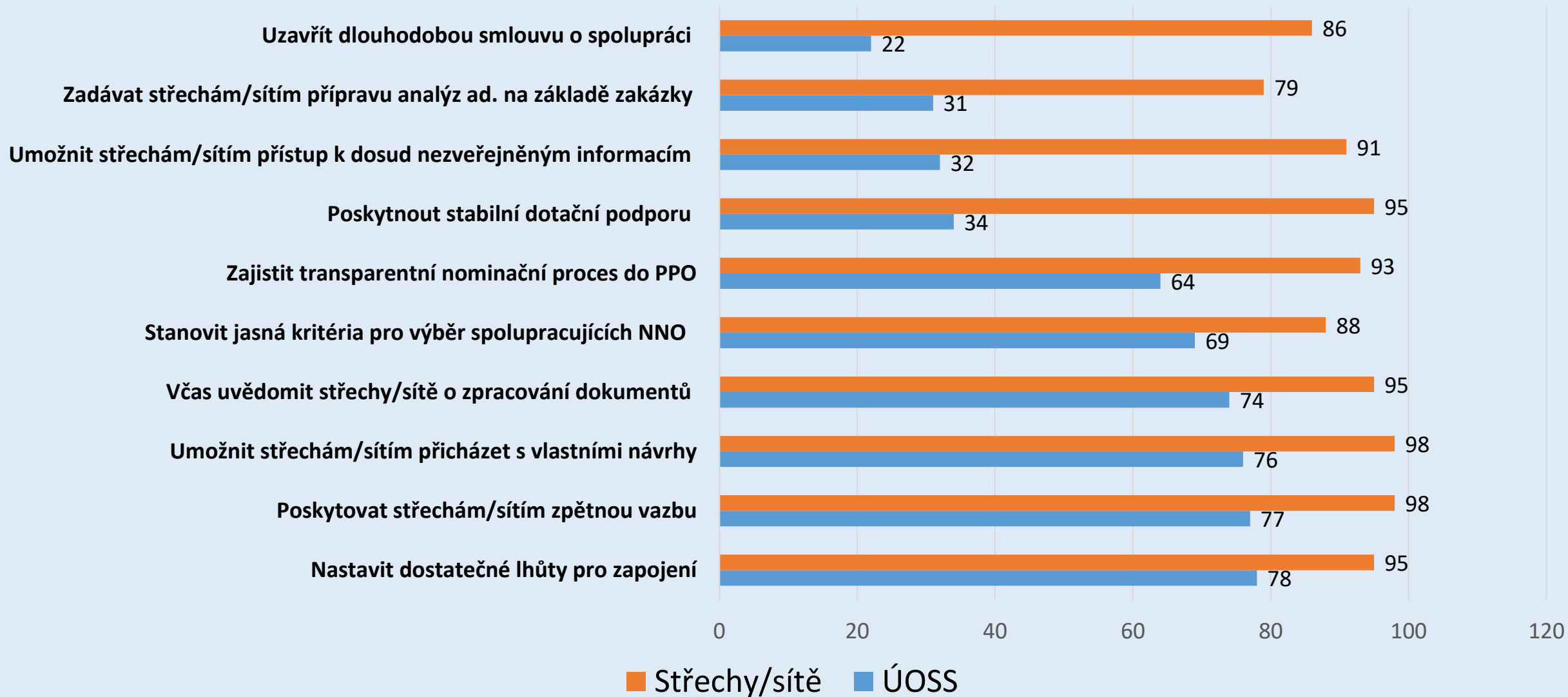
Důležitá kritéria pro navázání spolupráce se střechem/sítí NNO z pohledu ÚOSS (%)

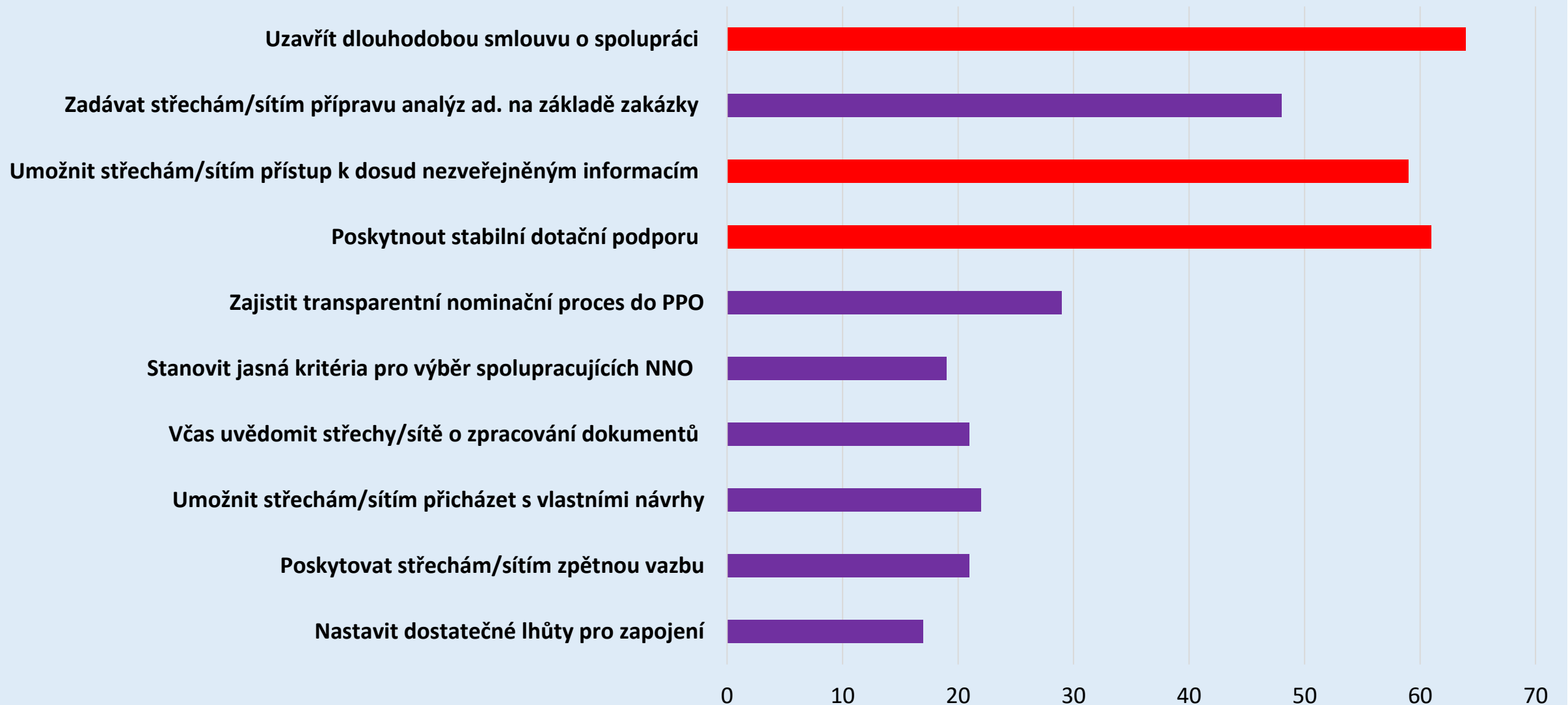
Kritéria pro navázání spolupráce

- Z pohledu odborů ÚOSS je úplně nejdůležitější to, zda je střecha/sít **expertní, transparentní** a **aktivní** partner, který se zaměřuje na **témata** daného odboru
- Další, ale již méně významná sada kritérií se vztahuje k zázemí střechy/sítě jako stabilního a osvědčeného partnera: **právní forma, předchozí spolupráce**, celkově **délka fungování** (ale málo podstatné je to, zda má stále pracovníky)
- Nepříliš důležité je z pohledu odborů to, jaký má střecha/sít dosah, ať již z hlediska **počtu členů** nebo **geografického pokrytí**
- Zdá se, že střechy/sítě NNO jsou pro ÚOSS především expertními partnery při řešení témat veřejné správy, spíše než reprezentanty určitého segmentu občanské společnosti, kde by záleželo na velikosti či dosahu.

Důležité podmínky dobrého partnerského vztahu z pohledu ÚOSS a střech/sítí NNO (%)

Rozdíl v názoru ÚOSS a střech/sítí na důležité podmínky spolupráce (procentní body)

Podmínky dobrého partnerského vztahu

- Pro střechy/sítě NNO jsou podmínky celkově **důležitější**, než pro představitele odborů ÚOSS. **Na hlavních 4 podmínkách je shoda:**

- Nastavit dostatečné **lhůty** pro zapojení
- Poskytovat střechám/sítím **zpětnou vazbu**
- Umožnit střechám/sítím přicházet s **vlastními návrhy**
- **Včas** uvědomit střechy/sítě o zpracování dokumentů

- Avšak **některé významné podmínky z pohledu střech/sítí nesdílí odbory ÚOSS:**

- Uzavřít **dlouhodobou smlouvu** o spolupráci
- Poskytnout stabilní **dotační podporu**
- Umožnit střechám/sítím přístup k dosud **nezveřejněným** informacím

Rozsah existující partnerské spolupráce ÚOSS a střež/sítí NNO

- Jednorázová nebo dlouhodobá spolupráce na přípravě či změně klíčových dokumentů a veřejných politik
- Uvedeno 180 případů spolupráce v rámci 157 odborů (různé odbory mohly opakovaně uvádět stejnou NNO)
- V průměru 1,1 případu spolupráce na odbor

	uvedeno případů spolupráce	počet odborů	počet případů spolupráce na 1 odbor
MPSV	40	12	3,3
ÚV ČR	20	7	2,9
MMR	25	14	1,8

Nejčastěji uváděné střechy/sítě NNO:

Střecha/síť NNO	Partneři spolupráce - odbory	Partneři spolupráce - ÚOSS	ÚOSS, které uvedly danou střechu (v závorce počet odborů, které ji uvedly na daném resortu)
Zelený kruh	9	3	MD(1), MŽP(7), ÚV ČR(1)
Asociace nestátních neziskových organizací	8	5	MD(1), MMR(3), MPO(1), MPSV(1), ÚV ČR(2)
Česká rada dětí a mládeže	5	3	MŠMT(1), MŽP(2), ÚV ČR(2)
Asociace poskytovatelů sociálních služeb	4	3	MPSV(2), MZd (1), ÚV ČR(1)
Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty	4	4	MMR(1), MPSV(1), MV(1), MŽP(1)
Národní rada osob se zdravotním postižením	4	4	MD(1), MMR(1), MPSV(1), ÚV ČR(1)

Mezi nejčastěji uváděné střechy/sítě patří (návrh na typové rozlišení střech/sítí):

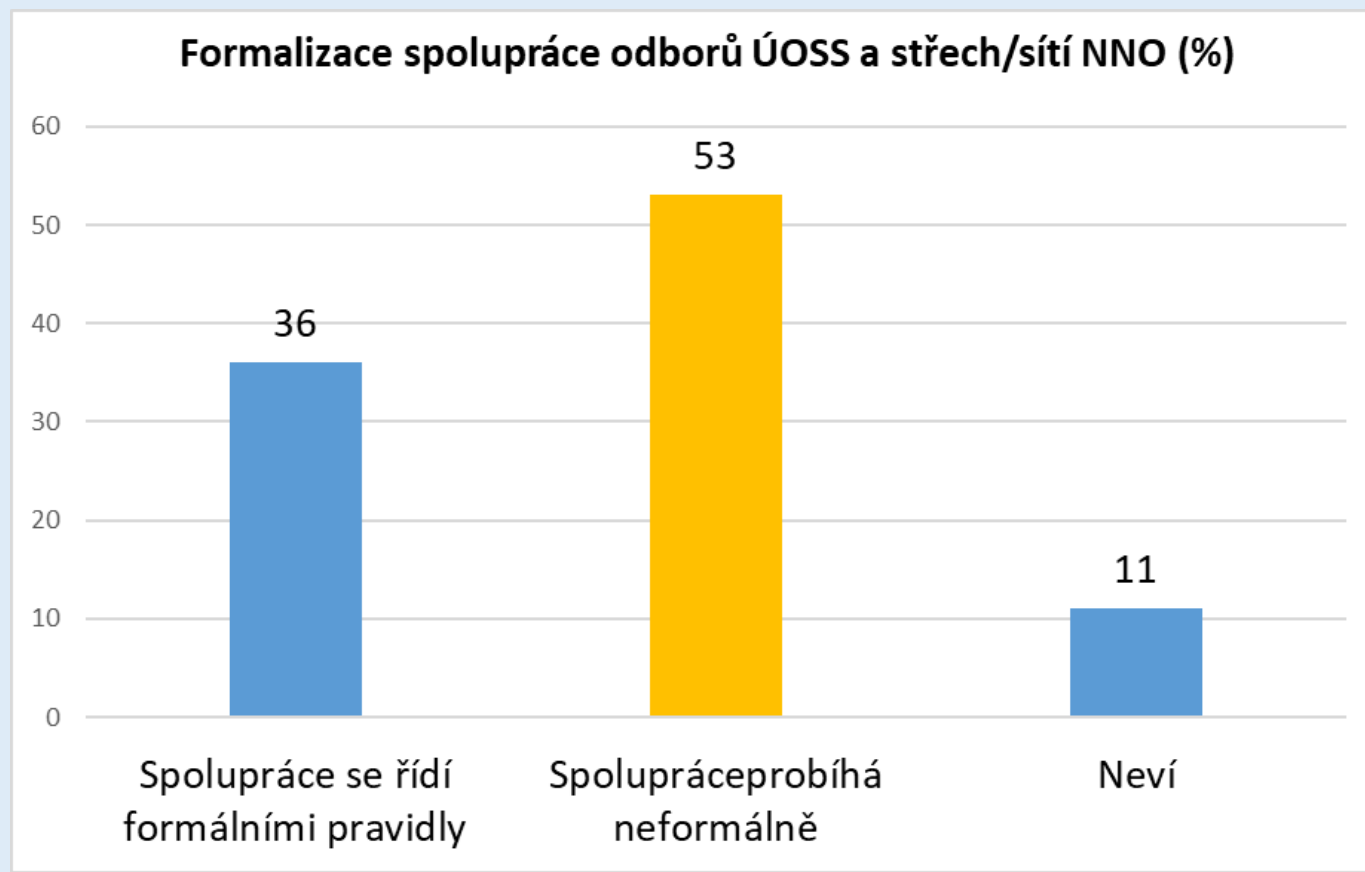
- Střechy s expertízou v **určité oblasti** velmi intenzivně zapojené především, i když ne výhradně, na **jednom resortu** s odpovídajícím zaměřením (např. Zelený kruh na MŽP)
- Střechy s širokým, **obecným záběrem** zapojené méně intenzivně na **více resortech** (např. ANNO ČR)
- Střechy zaměřené na jedno relativně **úzké, avšak průřezové téma**, které patří do gesce více resortů a jsou proto zapojení na **více resortech** (např. NRZP ČR nebo Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty)

Nečastější témata spolupráce se střechami/sítěmi NNO uvedená ÚOSS

- Celkem šlo vybrat jedno až tři témata z nabídky 32 různých témat
 - V součtu mezi hlavními tématy dominuje „**životní prostředí a udržitelný rozvoj**“ (uvedeno 38 x) a „**sociální služby a sociální aktivity**“ (uvedeno 34 x)
 - S odstupem následují další významná témata, zejména: „**vzdělávání a lidské zdroje**“ (21 x), „**lidská práva a menšiny**“ (19 x), „**evropská integrace a spolupráce**“ (19 x)...
- **Těžiště současné spolupráce mezi ÚOSS a střechami/sítěmi NNO leží v oblasti ochrany životního prostředí a sociálních služeb**

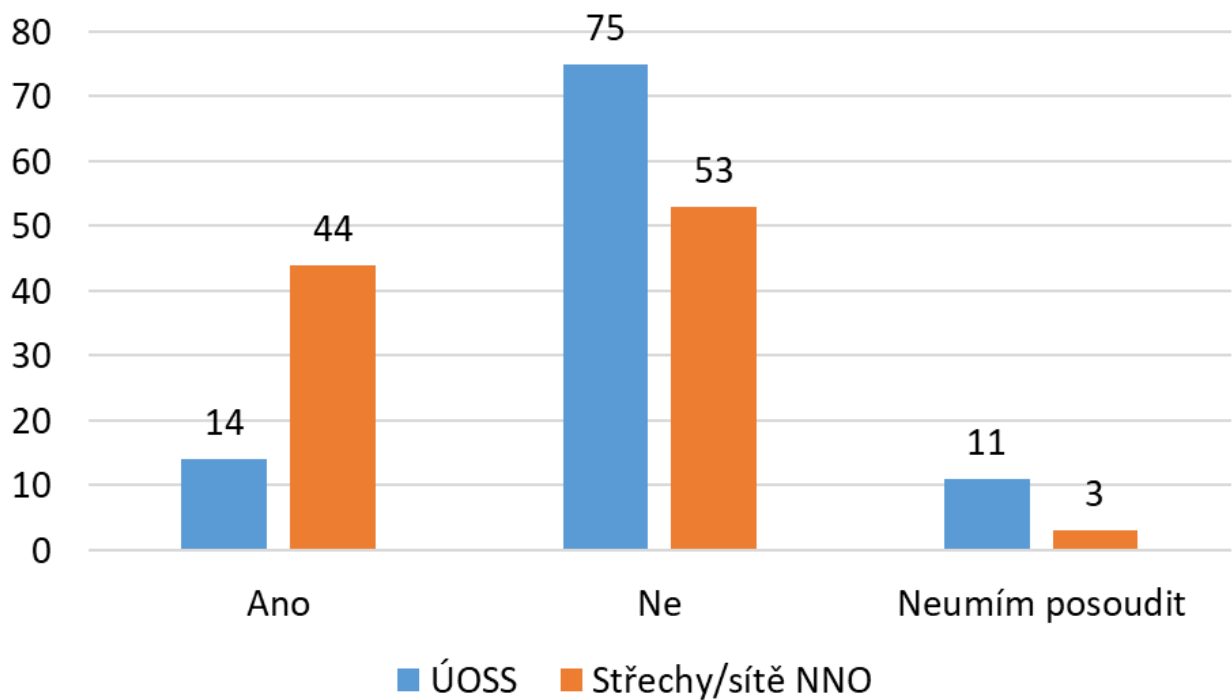
Podoby spolupráce: dlouhodobá a spíše neformální

Délka partnerské spolupráce	Pohled ÚOSS (%)	Pohled střež/sítí (%)
Méně než 1 rok	6	8
1 - 2 roky	14	18
3 – 5 let	18	14
6 – 10 let	33	27
11 – 20 let	18	19
Více než 20 let	11	14

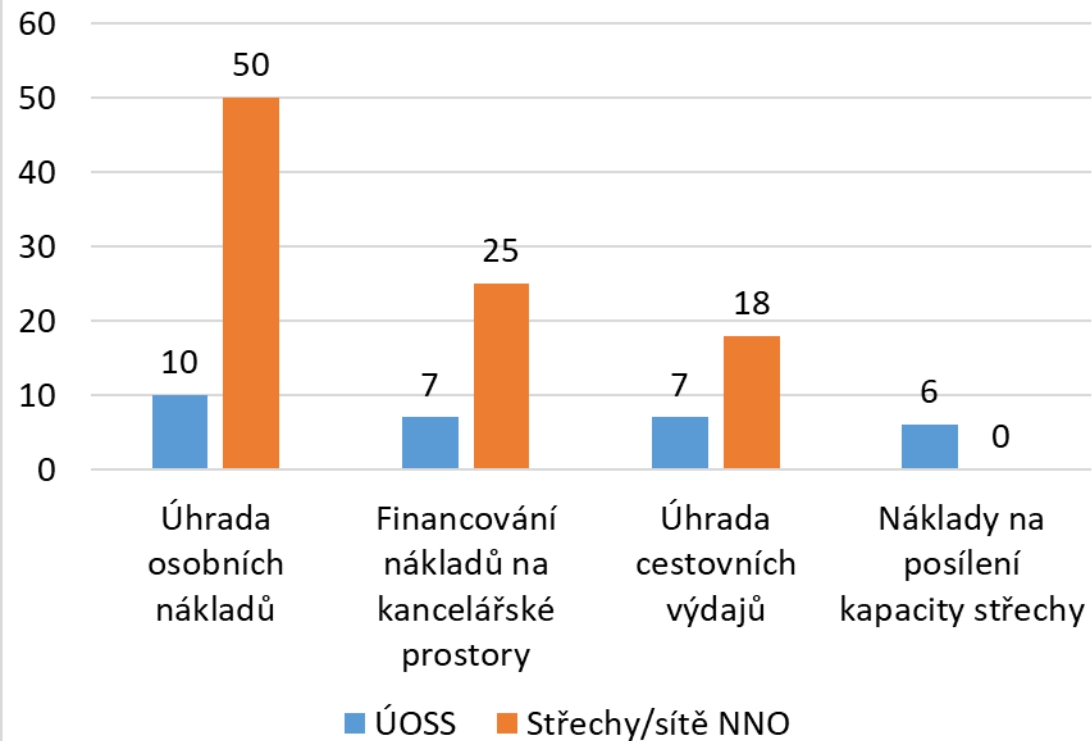

Náklady na spolupráci

Alokujete prostředky ze svého rozpočtu na udržování spolupráce? (%)

Čeho se alokování prostředků na spolupráci týká? (%)

Z jaké části případný příspěvek státní správy pokrývá náklady Vaší střechy/sítě na partnerskou spolupráci? (%)

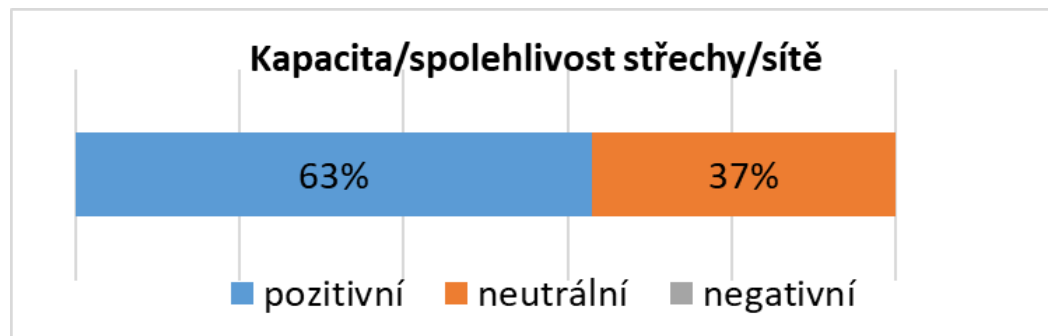
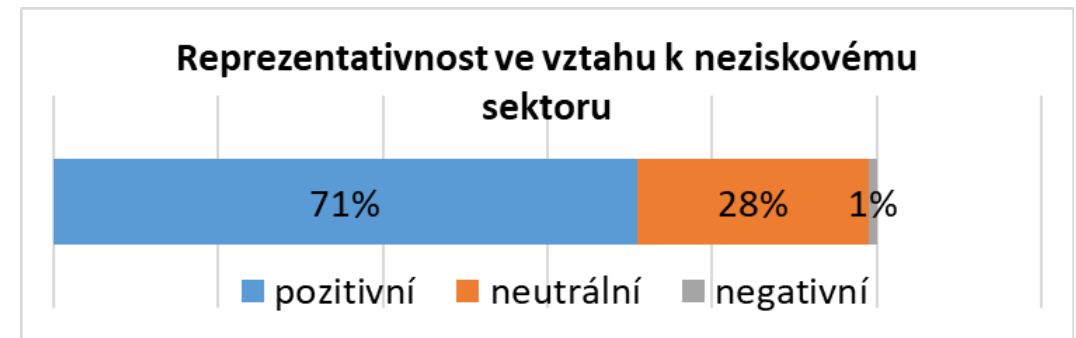
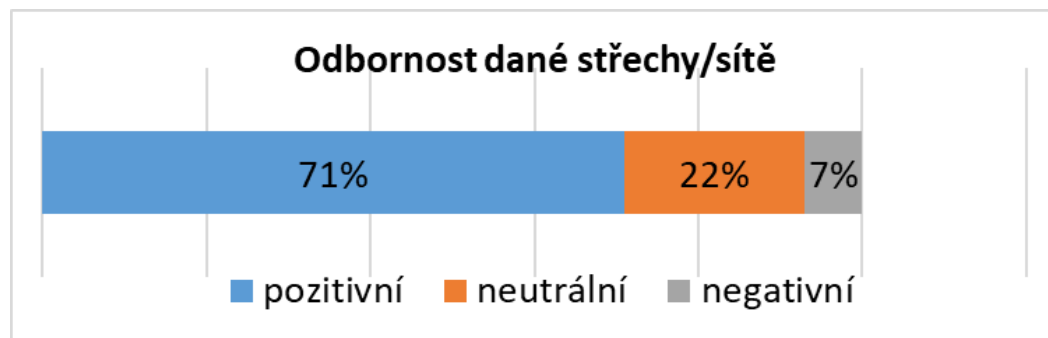
	Podíl případů partnerské spolupráce (%)
Stát nepřispívá	78
Stát přispívá do 10 %	9
Stát přispívá 11-20 %	1
Stát přispívá 21-30 %	7
Stát přispívá 41-50 %	2
Stát přispívá 51-60 %	1
Stát přispívá 61-70 %	1
Stát přispívá 71-80 %	1

Náklady na partnerskou spolupráci

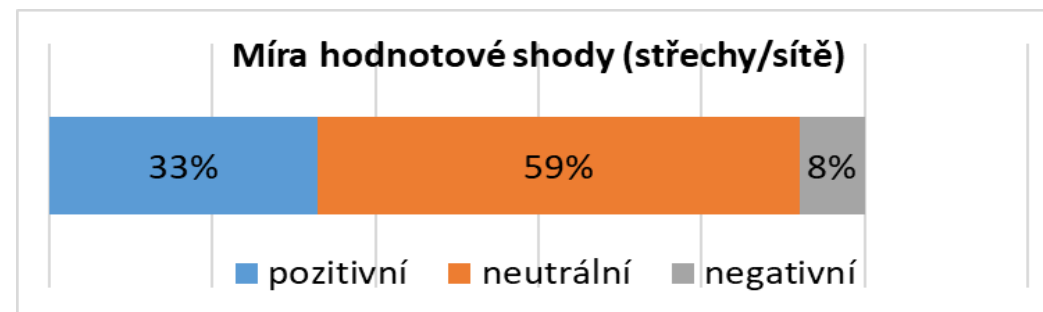
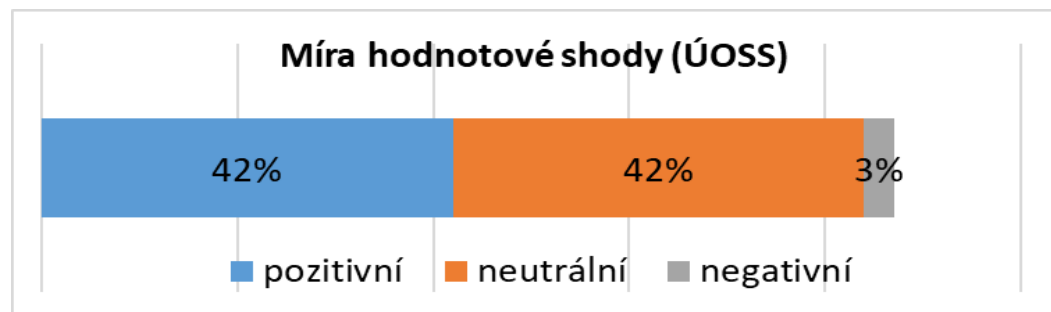
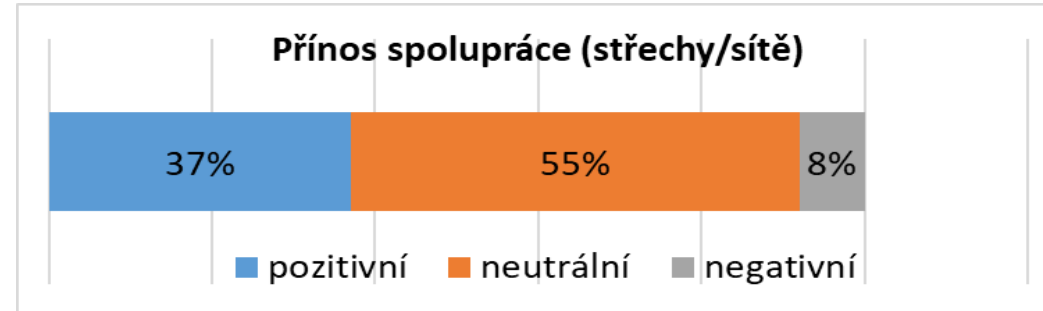
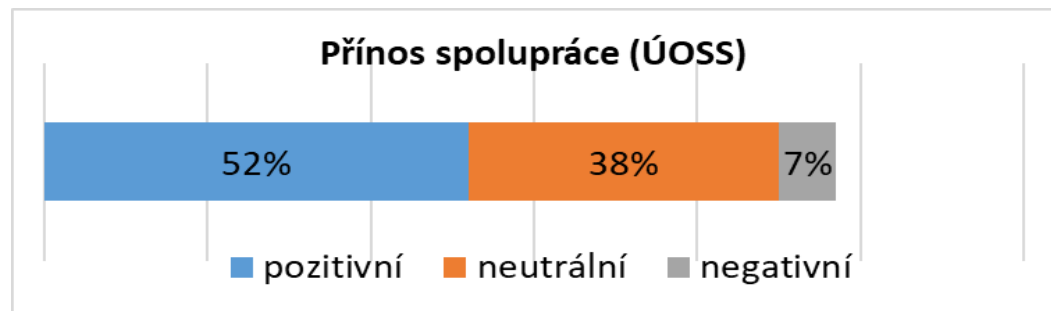
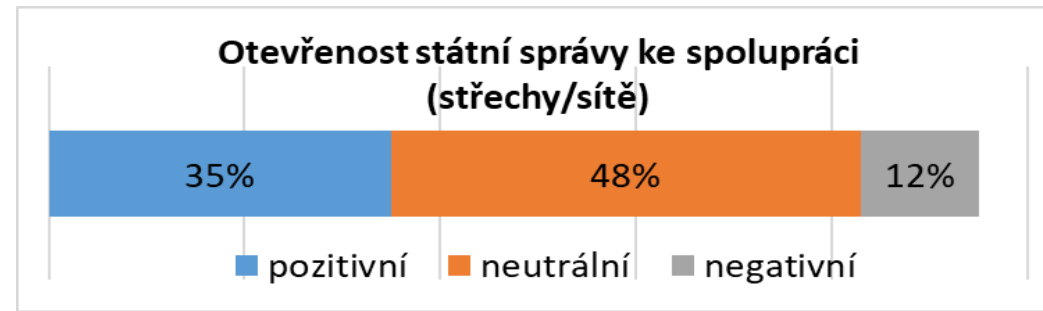
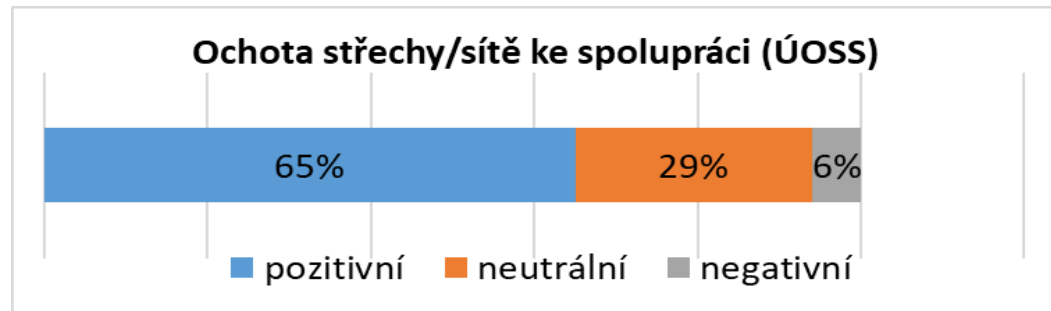
- Partnerská spolupráce představuje pro střechy určité náklady (nejčastěji osobní). Prostředky ze svého rozpočtu na ni alokují střechy/sítě ve **44 % případů spolupráce**.
- Naopak odbory ÚOSS na spolupráci s partnery prostředky dle svých informací alokují jen výjimečně – týká se to jen **14 % případů spolupráce**.
- Na náklady, které střechy/sítě s udržováním spolupráce mají, ÚOSS ve většině případů podle střech/sítí **nepřispívají vůbec (78 % případů)**. Pokud již ano, nejčastěji příspěvek pokryje maximálně desetinu výdajů.
- V této situaci lze doporučit vytvořit nástroj, který by střechám/sítím jejich participaci částečně kompenzoval.

Hodnocení partnerské spolupráce ze strany ÚOSS

Nejvíce pozitivně hodnotí odbory ÚOSS **odbornost** a **reprezentativnost** střech/sítí s nimiž mají zkušenost, dále též jejich **kapacitu** a **spolehlivost**.

Hodnocení partnerské spolupráce ze strany ÚOSS a střech/sítí NNO - porovnání

Doporučení

- Zvýšení informovanosti ÚOSS o střeších/sítích NNO a NNO v tom smyslu, aby odbory mohly snáze najít a oslovit vhodného partnera (tematická shoda, transparentnost ad.): např. databáze střech/sítí při RVNNO; příklady dobré praxe
- Výběr partnerů pro spolupráci s ÚOSS: důraz na expertízu a tematickou shodu by neměl zastínit veřejnou transparentnost postupů výběru partnerů (partner z řad NNO není vždy legitimní jen jako expert, ale někdy též jako zástupce určitého zájmu nebo marginalizované skupiny ve společnosti)
- Financování partnerské spolupráce a podpora kapacit střech a sítí NNO: vytvořit stabilní nástroje pro částečné kompenzování nákladů partnerů z řad NNO na participaci
- Definice střechy a sítě NNO: odbory ÚOSS často nerozlišují NNO od *střech/sítí NNO*; volba definice dle účelu a oblasti, kde participace probíhá

Děkuji za pozornost!

Kontakt: tereza.pospisilova@fhs.cuni.cz

Na prezentaci můžete odkazovat takto: Pospíšilová, T., Navrátil, J. 2022. Analýza spolupráce státní správy se střechami a sítěmi NNO. Prezentace na zasedání Rady vlády pro NNO dne 13. 10. 2022. Praha: Úřad vlády.